

[Holstein.]

lingsforsøg, har rettet en enstemmig Henstilling til de kontraherende Parter om at bilægge Striden paa den og den Maade, og den ene Part tilsidesætter denne Henstilling og den anden efterkommer den, saa lover Medlemmerne, at den Fredsinstitution, der hedder Folkenes Forbund, ikke vil overfalde den Part, der loyalt efterkommer Folkeforbundsraadets Henstilling om at bilægge Tvisten paa den og den Maade. Det er jo overordentlig venligt, at de ikke vil det, det indrømmer jeg, og den højtærede Udenrigsminister kan jo godt for saa vidt sige, som han sagde forleden, at der er nogen Betyggelse i disse Bestræbelser. Det vil jeg ikke bestride, men jeg tør sige, at det er en meget begrænset Betyggelse, der er i den Omstændighed, at Folkeforbundets Medlemmer lover ikke at overfalde med Krig den Stat, som loyalt retter sig efter Raadets enstemmige Henstilling.

Det er den eneste Militærforpligtelse, man paatager sig efter Artikel 15, denne negative Forpligtelse ikke at falde over den loyale Part! Men bortset herfra har alle Stater, naar Henstillingen ikke er enstemmig, Lov til at føre Krig af Hjertens Lyst, som det passer dem, og det maa, antager jeg, ogsaa være en Forudsætning efter denne Traktat, at hvor der ikke foreligger en enstemmig Henstilling fra Raadet, kan der ikke være Tale om at yde Laan til en Stat, som er villig til at foretage enhver midlertidig Forholdsregel, som maatte blive anbefalet af Raadet i det Øjemed at bevare Freden. Det maa være en Forudsætning, hvor Raadet har en afgørende Myndighed, at Reglerne om Enstemmighed er mindst lige saa strenge, som de er efter Folkeforbundspagts Artikel 15.

Det var Spørgsmaalet om, hvorledes Konventionens Artikel 2 skal fortolkes i Forholdet til Folkeforbundspagts Artikel 15. Men dernæst rejser sig yderligere Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Artikel 2 i Forholdet til Folkeforbundspagts Artikel 16 og Artikel 17. Artikel 17 har jeg allerede berørt. Her er altsaa Beføjelserne for Raadet og Forpligtelserne for de kontraherende Parter langt mere vidtgaaende, end de er efter Folkeforbundspagten, idet en Stat, som ikke er Medlem af Folkeforbundet, jævnstilles fuldstændig i denne Konvention med Folkeforbundets Medlemmer med Hensyn til at angribe med Krig eller foretage Foranstaltninger, som kan medføre et Brud. Der er ingen Forskel, saa det kan blive meget vidtgaaende Forpligtelser, Medlem-

merne kommer til at paatage sig paa denne Konto.

Hvad Folkeforbundspagts Artikel 16 angaar, har man fra dansk Side straks fra første Færd i Folkeforbundet indtaget det Standpunkt, at man forsøgte at mildne endog de økonomiske Sanktionsforpligtelser efter Artikel 16 for de respektive Medlemmer. De nordiske Stater kom, som bekendt, i 1920—21 til Genève med Forslag til Ændringer i Artikel 16 for at faa lempet Forpligtelserne for de Stater, som, hvis de skulde have en ubetinget økonomisk Sanktionsforpligtelse, paa Grund af deres geografiske eller politiske Forhold maatte antages ved en saadan kategorisk Forpligtelse at udsætte sig for en Fare, der var langt større end de Fordele, de selv kunde opnaa ved, at andre var absolut forpligtede til at yde økonomisk Sanktion efter denne Artikel.

Disse Forslag og de Resolutioner, der den Gang vedtoges, er, som bekendt, siden blevet skrinlagt, og Forholdet er endda yderligere det, at det ærede Medlem Hr. Alsing Andersens specielle Forbundsfælle, den belgiske Senator de Brouckère, i den Komité, som Folkeforbundet nedsatte i 1926 til at afgive Beretning om Skærpelse af Sanktionsbestemmelserne efter Folkeforbundspagts Artikler 14, 15 og 16, i sin Rapport, som billigedes af et Flertal af Komiteen, udtrykkelig har fremhævet, at de Forslag, som havde været fremsat i 1920 og 1921 til Lempelse af Bestemmelserne i Artikel 16, efter hans og et Flertal af Komitémedlemmernes Formening maatte antages at stride imod Folkeforbundspagts Aand og Forudsætninger, og det derfor absolut maatte fraraades at søge dem gennemført.

Men ved Siden af, at den danske Regering har stillet sig paa det Standpunkt at sikre det mindst mulige Forpligtelsesforhold for smaa Stater som Danmark, hvor det gjaldt Artikel 16, gaar de samme danske Parlamentarikere og ansvarlige Politikere nu til en finansiel Forpligtelse af den Art og det Omfang, som denne Konvention betinger. Der synes mig i ikke ringe Grad at være en Modsigelse mellem den højtærede Regerings Standpunkt paa dette Omraade og det Standpunkt, som navnlig den højtærede Udenrigsminister tidligere har indtaget med Hensyn til Pagts Artikel 16, ligesom den konservative Ordfører med Rette har gjort opmærksom paa, at der er en Modsigelse i paa den ene Side at anbefale Afrustning og paa den anden Side at anbefale at tiltræde Finansforplig-